

Status for husdyraftalen

December 2009

Indledning

KL og Regeringen indgik den 9. februar 2009 en aftale om, at den store pukkel af sager om godkendelse af husdyrbrug skulle afvikles inden for en kort periode. Aftalen indebar først og fremmest, at der indførtes en række konkrete målsætninger for sagsbehandlingstider, samt at kommunerne skulle afgøre 2352 sager i 2009 og 2620 sager i 2010.

Samtidig var der enighed om, at de statslige rammer for produktionen af godkendelser skulle forbedres betydeligt gennem seks målrettede initiativer til en samlet beløbsramme på 100 mio. kr:

1. Rejsehold og kompetenceudvikling
2. Vejledende standardiserede BAT-vilkår
3. Forbedret IT-system
4. Forbedrede administrative services
5. Aktivitetsbaserede tilskud til kommunerne
6. Etablering af et videnscenter

KL og Miljøministeriet har udarbejdet denne status over kommunernes og statens foreløbige indsats i forhold til aftalens målsætning og initiativer.

Status for sagsafviklingen i kommunerne

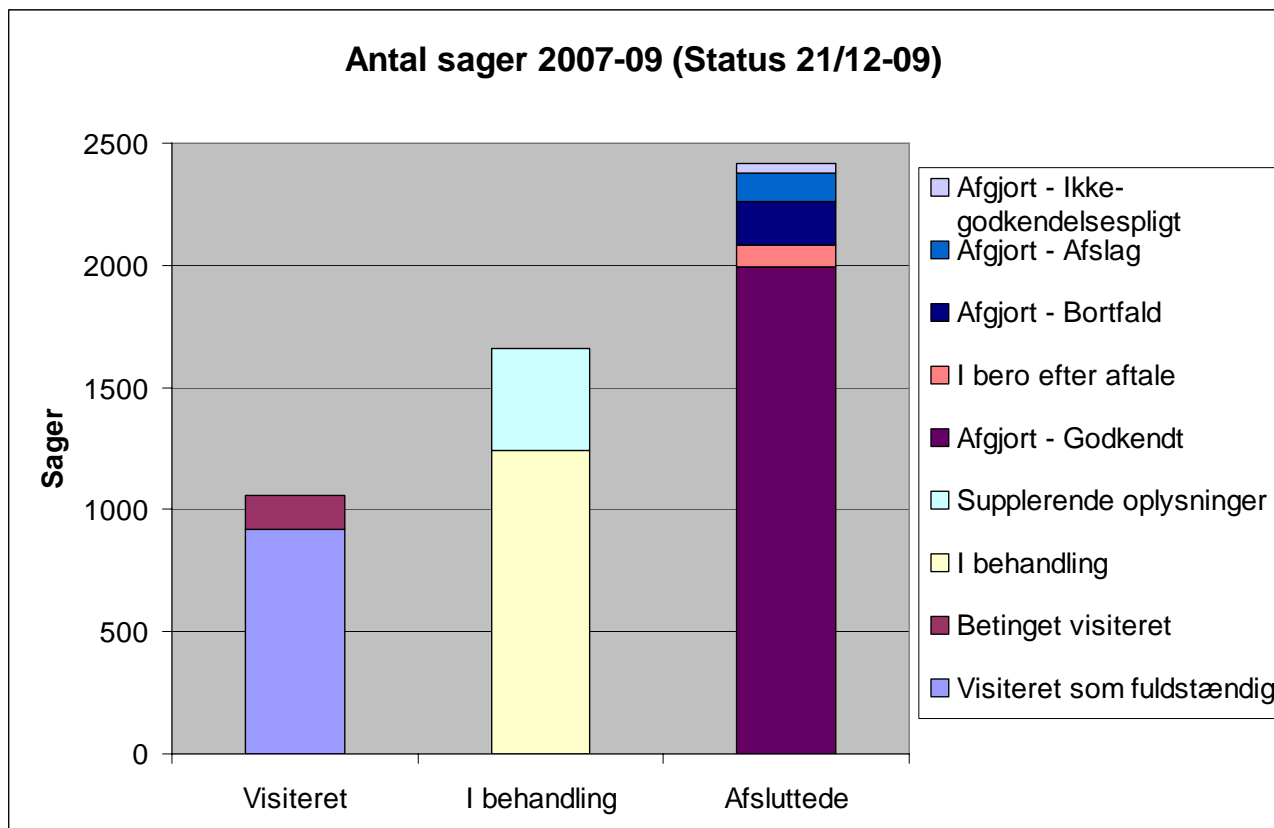
Produktionen af afgørelser

Baseret på udtræk af 21. december 2009 fra det nye sagsstyringsmodul UVISA har kommunerne i 2009 afsluttet i alt 1.558 sager, heraf 306 sager alene i august 2009. Der kan således identificeres en markant stigende tendens i løbet af 2009. I forhold til 2008, hvor der gennem hele året blev afgjort 817 sager, er antallet af afgørelser ligeledes mærkbart stigende. Dette afspejles også i den samlede afgørelsesprocent. Således er nu næsten halvdelen af den samlede sagsmængde afgjort, hvor denne andel ved udgangen af 2008 kun udgjorde godt en fjerdedel (26%).

At stigningen i 2009 på trods af de betydelige ekstra ressourcer der er tilført kommunerne ikke er større, skal antageligvis ses i lyset af, at kommunerne i løbet af sommermånederne gennemførte en reel visitering af over 4.000 ansøgninger. Samtidigt har virkningen af den øgede rekruttering og kompetenceopbygning krævet en længere indfasningsperiode end estimeret oprindeligt i aftalen. Af udefra kommende faktorer har de afgørelser som Miljøklagenævnet har truffet om habitatvurderinger antageligvis også skabt en vis usikkerhed i kommunerne over for omfang og indhold i godkendelsernes vurderinger herom. At kortgrundlaget blev opdateret i sommerferien har endvidere i visse kommuner haft en negativ indflydelse på sagsbehandlingstiden.

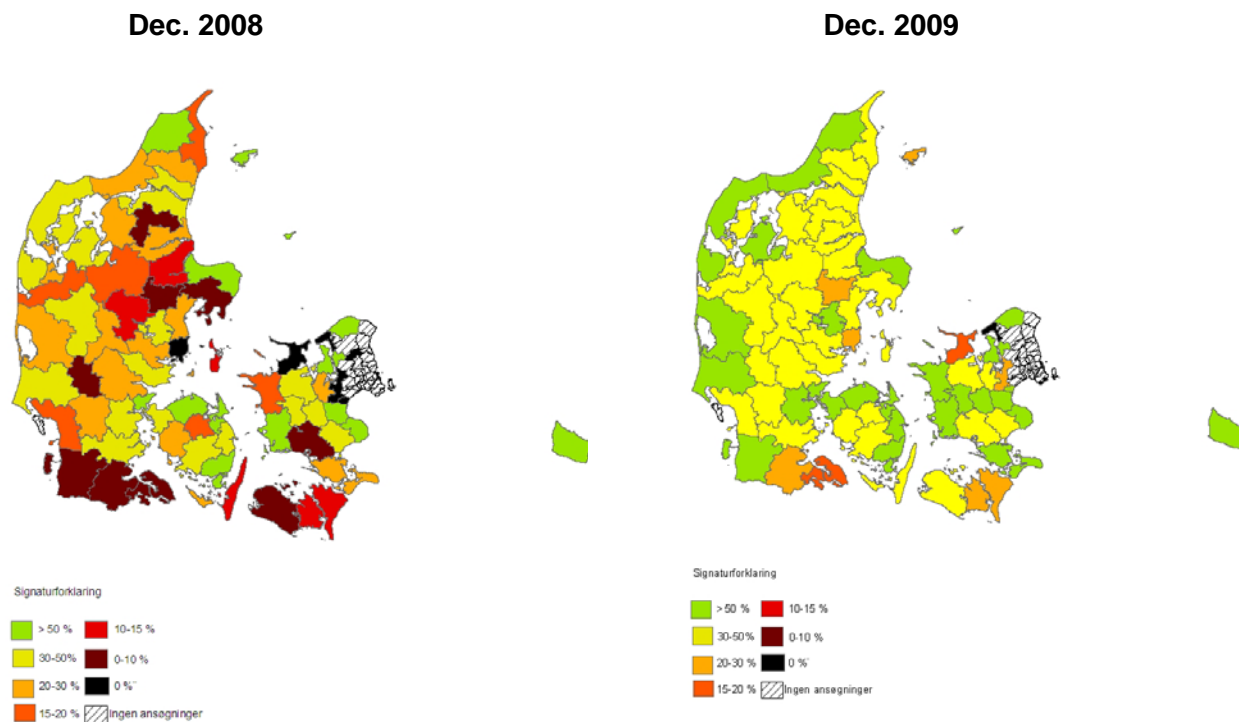
Antallet af sager i behandling er ligeledes steget mærkbart. Som det fremgår af Figur 1, udgør antallet af "urørte sager", der kun er visiterede, i dag 18 % af samtlige sager.

Figur 1: Status 21. december 2009

Antallet af indsendte ansøgninger om godkendelser af egentlige husdyrbrug efter § 11 og 12 i 2009 er i sammenligning med 2008 væsentligt reduceret fra 1590 ansøgninger i 2008 til 619 ansøgninger i 2009. Dog er antallet af ansøgninger om arealgodkendelser ikke faldet tilsvarende, antageligvis fordi en stor del af disse relaterer sig til § 12 ansøgninger indsendt i slutningen af 2008. Fordelingen af antallet af afgørelser på kommuneniveau fremgår af bilag 1 og danmarkskortet i figur 2.

Figur 2 – Danmarkskort over afgørelsesprocent

Som det fremgår af kortene er antallet af "grønne" kommuner med en afgørelsesprocent på over 50 steget betydeligt. Samtidigt er der sket et væsentligt løft i bunden af skalaen, hvor bl.a. ansøgningstunge kommuner som Tønder, Rebild, og Billund er rykket op på listen fra "mørklilla" til "grøn/gul". Af ansøgningstunge kommuner er det således i dag kun Favrskov, Guldborgsund, Sønderborg, Aabenraa Kommuner, der har mindre end 30% afsluttede sager, men også i disse kommuner har 2009 budt på en væsentlig fremgang i afgørelsesprocenten.

Sagsbehandlingstider

Opgørelsen af sagsbehandlingstider viser desuden, at kun 195 sager eller 7,2 % af alle ikke-afgjorte sager pr. 21. december 2009 overskrider husdyraftalens sagsbehandlefrist på 12 måneder, der blev indført den 1. august 2009. Af disse sager er langt de fleste (90 %) sat i behandling.

Hvis man ser på kommunefordelingen for både overskridelsen af 12 måneders afgørelsesfristen og den gennemsnitlige behandlingstid i bilag 1, er der ret markante afvigelser i forhold til afgørelsesprocenten. Dette skyldes, at kommuner, der i lang tid har haft gang i sagsbehandlingen alt andet lige vil have en længere behandlingstid end kommuner, der kun i moderat omfang har taget hul på ansøgningbunken, og hvor visitationsdatoen derfor er tættere på dags dato. Dette illustreres også af, at den samlede gennemsnitlige ligge- og behandlingstid er 242 dage i Hjørring og 508 dage i Favrskov. Denne opstarts-forskel vil dog relativt hurtigt udjævnes således, at det gennemsnitlige antal behandlingstider bliver en mere reel indikator for kommunens effektivitet i forhold til behandlingen af sager.

Samlet vurdering af fremdriften og målopfyldelse

Såfremt der udelukkende måles på antallet af sagsafgørelser, er der langt op til de 2352 sager, der indgår i husdyraftalen for 2009. Der er dog allerede her efter sommerferien kunnet konstateres en betydelig stigning i produktionen af afgørelser. Set i forhold til at antallet af indkomne ansøgninger er under det forventede ved indgåelsen af aftalen, er sagspakken her ved årets slutning reduceret. Dette skal også ses i lyset af, at hvis der fokuseres på sagsbehandlefristen på 12 måneder, er de fleste kommuner godt med.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at et af de mest centrale fokuspunkter fra kommunerne side er de foreløbige individuelle baselines for antallet af sagsafgørelser pr. 1. oktober 2010, der udgør beregningsgrundlaget for udbetalingen af det aktivitetsbaserede tilskud. En meget foreløbig stikprøve fra en håndfuld større kommuner viser, at man ifølge deres egne prognoser kan nå op på disse baselines, såfremt antallet af indsendte ansøgninger holder sig på det lave niveau, der har vist sig i 2009. Enkelte kommuner melder dog fortsat tilbage, at de har meget svært ved at nå den individuelle baseline for 2009.

Det skal i den forbindelse siges, at der har været visse faktorer, der har gjort, at kommunerne først i efteråret er kommet rigtig op i omdrejninger med at producere afgørelser. For det første har visitationen fra maj til august kostet ressourcer samtidig med, at virkningen af den øgede rekruttering og kompetenceopbygning har krævet en lidt længere indfasningsperiode end estimeret i aftalen. Af udefra kommende faktorer må det også siges, at de afgørelser Miljøklagenævnet har truffet om habitatvurderinger antageligvis også har skabt en vis usikkerhed i kommunerne over for omfang og indhold i godkendelsernes vurderinger herom.

Igangsatte initiativer

Aftalen indebar betydelige, statslige ekstra-investeringer i kommunernes rammer for sagsbehandlingen af miljøgodkendelsessager. Det blev aftalt, at der skulle gennemføres følgende målrettede initiativer inden for en samlet ramme på i alt 100 mio. kr. i 2009 og 2010:

Rejsehold og kompetenceudvikling

Der er under Miljøstyrelsen med hjemsted i Århus etableret et tilbud til kommunerne i form af 3 rejsehold således, at kommunerne kan rekvirere hurtig og professionel bistand fra medarbejdere fra Miljøstyrelsen med særligt kendskab til husdyrområdet og proceskonsulenter fra KL med erfaring i effektivisering i sagsgange og kompetenceudvikling. Der er afsat en ramme hertil på i alt 24 mio. kr. i 2009/2010 finansieret af staten.

Standardiseret BAT

Det tekniske grundlag for de kommunale vurderinger af anvendelsen af bedste tilgængelig teknik (BAT) forbedres således, at alle relevante produktionsgrene er dækket af BAT-standardvilkår senest ultimo 2010. Udgifter til gennemførelsen af initiativet på 18 mio. kr. i 2009/2010 finansieres af staten. De første 7 BAT-standardvilkår udkommer ved årsskiftet 2009/10.

Forbedret IT-system

Ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk videreudvikles med henblik på at forbedre den elektroniske sortering og organisering af ansøgninger, sikring af højere ansøgningskvalitet og bedre anvendelsesmuligheder i forhold til den kommunale sagsbehandling. Der er ultimo 2009 udarbejdet en gennemarbejdet beskrivelse af et nyt sagsbehandlermodul, der planlægges idriftsat i 1. halvår 2010. Staten har finansieret 8 mio. kr. hertil i 2009/2010.

Forbedrede administrative services

Der er etableret en helpdesk i Miljøstyrelsen med fuldt dækkende kompetencer til besvarelse af spørgsmål fra kommunerne i relation til sagsbehandling, regelfortolkning mv. Ligeledes er der igangsat et arbejde med udarbejdelse af et bedre vejledende materiale, der vil blive integreret i projektet omkring udarbejdelse af et nyt sagsbehandlermodul. Der er afsat i alt 7 mio. kr. hertil i 2009/2010 finansieret af staten.

Videnscenter

KL søgte i forbindelse med forhandlinger om kommunernes økonomi for 2010 om finansiering af 4 mio. kr. årligt til et kommunalt videnscenter for miljø og landbrug. Forslaget blev ikke medtaget i den endelige kommuneøkonomiaftale for 2010, hvorfor centret ikke er blevet etableret.

Aktivitetsbaseret tilskud

Der er blevet afsat en statslig aktivitetsafhængig pulje på i alt 43,5 mio. kr. til afvikling af sagspuklen. Der er forhåndsudbetalt midler til kommunerne med henblik på, at de skal præstere et højere antal sagsafgørelser på husdyrområdet i 2009/2010 end deres på forhånd fastsatte andel af de 1350 afgørelser årligt, som alle kommunerne skal præstere tilsammen.

Samlet vurdering af de igangsatte initiativer

I forhold til forbedringen af de statslige rammer er status generelt set, at de igangsatte initiativer alle er igangsat til tiden jf. aftalen og dens bilag. Samlet set adresserer husdyraftalens initiativer på langt de fleste områder de ressource-, kompetencemæssige og organisatoriske udfordringer som kommunerne står over for i forhold til at få afviklet puklen af husdyrsager. Det skal dog siges, at forsinkelsen af de første sæt af BAT-standardvilkår betyder, at effekten heraf¹ først slår igennem i 2010.

---

¹ Effekten heraf er i aftalens bilag estimeret til ca. 30 ekstra sager i 2009

Nye initiativer

Samlet set vil der være behov for en vedholdende og intensiveret indsats fra kommunerne for, at målene skal nås i 2010. Der lægges derfor op til yderligere initiativer på en række punkter:

Generelt vil der være behov for en løbende måling af, hvor mange sager kommunerne afgør for, at de enkelte kommuner kan monitorere deres egen indsats i forhold til sammenlignelige kommuner:

- **Offentliggørelse af status på afgørelser og afgørelsestider**
Hver anden måned offentliggøres en oversigt over afgørelsesprocenter og sagsbehandlingstider i kommunerne analog til bilag 1. På den måde kan den enkelte kommune løbende vurdere sin egen indsats i forhold til andre kommuner.

Fra KL's side forventes der igangsat følgende yderligere initiativer:

- **Dialog med kommunerne om fremdriften**
KL vil fortsat være i tæt og konstruktiv dialog med de kommuner, som har mange husdyrsager. KL vil løbende vurdere behovet for yderligere politiske fællesmøder med kredsene af kommuner dels om fremdrift og status mht. sagsafgørelser, dels om evt. behov for at iværksætte yderligere initiativer.
- **Ledernetværk**
På grundlag af erfaringerne fra rejseholdenes besøg i en række kommuner sættes der fokus på især mellemlidernes rolle. KL's sekretariat starter derfor et netværk med fokus på konkrete ledelsesmæssige prioriterings- og beslutningsværktøjer samt erfaringsudvikling, målrettet mellemlidernes særlige og meget væsentlige funktion i kommunernes behandling af husdyrsager. Dette netværk forventes videreført efter aftaleperiodens ophør.

Fra Miljøministeriets side vil der ske en intensivering af indsatsen i forhold til kommunikation, dialog og vejledning omkring godkendelsernes BAT- og naturvurderinger:

- **Yderligere vejledning om konkrete natur- og habitatvurderinger**
Konkret vil Miljøstyrelsen sammen med By- og Landskabsstyrelsen hurtigst muligt udarbejde et yderligere vejledningsmateriale til kommunerne omkring habitat- og naturvurderinger i godkendelsen.
- **Dialogmøder om BAT-standardvilkår og natur- og habitatvurderinger**
Der planlægges i forlængelse heraf en række dialogmøder og workshops, hvorfra udkommet vil blive kommunikeret ud. Disse workshops og dialogmøder vil endvidere omhandle indholdet i de nye standardvilkår, der herigennem vil blive indarbejdet i kommunernes sagsbehandling.

Bilag 1 – Oversigt over afgørelsesprocenter og sagsbehandlingstider i de enkelte kommuner

Kommuneoversigt (pr. 21. dec. 2009)							
	Afgørelses- og behandlingsprocent				Sagsbehandlingstid (Ikke-afsluttede sager)		
	Ansøgninger 2007-09	Afsluttede	I behandling	Visiterede	Ikke-afsluttede sager, over 12 måneders afgørelsestid	Gennemsnitlig behandlingstid efter visitation (antal dage)	Gennemsnitlig liggetid før visitation (antal dage)
	5135	47,1%	32,3%	20,6%	7,2%	158	235
Gribskov	3	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0	0
Solrød	1	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0	0
Slagelse	38	92,1%	5,3%	2,6%	33,3%	412	474
Middelfart	28	89,3%	7,1%	3,6%	0,0%	58	239
Kerteminde	24	83,3%	12,5%	4,2%	0,0%	206	227
Vordingborg	45	75,6%	13,3%	11,1%	0,0%	69	194
Hjørring	127	73,2%	22,0%	4,7%	20,6%	225	17
Thisted	91	69,2%	18,7%	12,1%	14,3%	186	167
Stevns	16	68,8%	6,3%	25,0%	0,0%	116	242
Bornholm	59	67,8%	18,6%	13,6%	31,6%	300	85
Fredericia	6	66,7%	0,0%	33,3%	0,0%	11	192
Jammerbugt	108	66,7%	18,5%	14,8%	0,0%	146	248
Sorø	15	66,7%	33,3%	0,0%	40,0%	287	200
Nyborg	48	64,6%	12,5%	22,9%	0,0%	129	192
Tønder	232	63,8%	26,3%	9,9%	1,2%	144	255
Varde	268	63,4%	20,9%	15,7%	1,0%	127	177
Kalundborg	57	61,4%	26,3%	12,3%	36,4%	302	188
Lemvig	113	61,1%	33,6%	5,3%	6,8%	146	213
Nordfyns	94	59,6%	31,9%	8,5%	13,2%	149	152
Kolding	54	59,3%	31,5%	9,3%	13,6%	167	241
Frederikssund	12	58,3%	8,3%	33,3%	0,0%	41	18
Skanderborg	24	58,3%	33,3%	8,3%	0,0%	176	218
Ringkøbing-Skjern	371	56,1%	30,5%	13,5%	0,0%	116	230
Norrdjurs	87	55,2%	20,7%	24,1%	7,7%	136	162
Skive	84	54,8%	33,3%	11,9%	0,0%	143	181
Køge	4	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%	154	322
Ringsted	16	50,0%	25,0%	25,0%	0,0%	71	223
Svendborg	44	50,0%	34,1%	15,9%	4,5%	179	145
Lolland	33	48,5%	33,3%	18,2%	11,8%	216	117
Morsø	40	45,0%	25,0%	30,0%	0,0%	142	251
Faaborg-Midtfyn	65	44,6%	27,7%	27,7%	0,0%	113	329
Brønderslev	102	44,1%	36,3%	19,6%	1,8%	118	280
Vejen	153	43,8%	37,9%	18,3%	30,2%	322	98
Frederikshavn	42	42,9%	42,9%	14,3%	20,8%	219	170
Odense	21	42,9%	38,1%	19,0%	0,0%	97	337
Århus	28	42,9%	46,4%	10,7%	0,0%	88	251
Vejle	138	42,8%	28,3%	29,0%	1,3%	126	228

Viborg	169	42,0%	33,7%	24,3%	2,0%	123	242
Lejre	17	41,2%	47,1%	11,8%	30,0%	298	114
Randers	76	40,8%	36,8%	22,4%	2,2%	127	285
Hedensted	54	40,7%	31,5%	27,8%	3,1%	118	284
Vesthimmerland	145	40,7%	24,8%	34,5%	15,1%	194	222
Næstved	25	40,0%	32,0%	28,0%	26,7%	222	214
Ærø	10	40,0%	20,0%	40,0%	16,7%	146	155
Billund	73	39,7%	26,0%	34,2%	4,5%	156	227
Silkeborg	64	39,1%	26,6%	34,4%	0,0%	102	312
Mariagerfjord	119	37,8%	23,5%	38,7%	0,0%	132	337
Aalborg	143	37,8%	39,9%	22,4%	24,7%	243	197
Samsø	8	37,5%	62,5%	0,0%	0,0%	169	280
Herning	189	37,0%	39,2%	23,8%	0,0%	109	271
Faxe	19	36,8%	36,8%	26,3%	0,0%	142	353
Horsens	50	36,0%	52,0%	12,0%	0,0%	125	326
Holstebro	170	35,9%	40,6%	23,5%	3,7%	147	242
Langeland	28	35,7%	39,3%	25,0%	0,0%	144	207
Assens	74	35,1%	28,4%	36,5%	4,2%	123	272
Syddjurs	60	35,0%	38,3%	26,7%	25,6%	262	106
Rebild	111	34,2%	55,0%	10,8%	11,0%	178	287
Esbjerg	138	33,3%	50,7%	15,9%	13,0%	177	240
Ikast-Brande	77	32,5%	46,8%	20,8%	0,0%	111	355
Holbæk	41	31,7%	19,5%	48,8%	7,1%	182	274
Haderslev	133	30,8%	31,6%	37,6%	23,9%	268	158
Struer	65	30,8%	23,1%	46,2%	6,7%	173	208
Roskilde	7	28,6%	71,4%	0,0%	40,0%	288	86
Favrskov	65	24,6%	29,2%	46,2%	0,0%	141	367
Aabenraa	137	23,4%	71,5%	5,1%	0,0%	117	345
Guldborgsund	71	22,5%	40,8%	36,6%	0,0%	96	268
Læsø	5	20,0%	60,0%	20,0%	0,0%	90	288
Odder	17	17,6%	29,4%	52,9%	0,0%	87	295
Sønderborg	65	16,9%	47,7%	35,4%	1,9%	130	275
Odsherred	15	13,3%	26,7%	60,0%	0,0%	125	262
Dragør	1	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	165	21
Halsnæs	3	0,0%	66,7%	33,3%	0,0%	162	392